

GORPUTZ HEZKUNTZA
ARLOAREN EDO IRAKASGAIAREN URTEKO PROGRAMAZIO DIDAKTIKOA

Urteko/ikasturteko programazio didaktikoa

ikastetxea:		kodea:	
etapa:	LEHEN HEZKUNTZA (LH)	zikloa/maila:	5. maila
arloan/irakasgaia:	GORPUTZ HEZKUNTZA		
osatutako arloak/irakasgaiak			
diziplina barruko oinarritzko konpetentzia elkartuak	<p>a) Hizkuntza- eta literatura-komunikaziorako konpetentzia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jarduera motorretan norberaren erantzun motorrak, bizipenak eta emozioak taldean ahoz azaltzea. • Programazioarekin lotutako hiztegia ezagutzea eta erabiltzea. <p>b) Matematikarako konpetentzia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probetan emaitzak neurtzea eta idaztea (minututan, segundotan, metrotan, zentimetrotan...). • Angelu eta graduen kontzeptuak lantzea eta neurtzea. Eskalak erabiltzea. <p>c) Zientziarako konpetentzia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturarekin harremana izatea, ezagutzea eta natura-inguruneetan arduraz jokatzeko. • Natura-inguruneetan praktikaturako kirolen ingurumen-eragina ezagutzea. <p>d) Teknologiarako konpetentzia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikus-entzunezkoekin lan egitean teknologia digitala era egokian erabiltzea. • Informazioa bilatzeko, informazio- eta komunikazio-teknologiak eraginkortasunez erabiltzea. <p>e) Gizarterako eta herritartasunerako konpetentzia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taldean sortutako gatazkak elkarriketaren eta negoziazioaren bitartez kudeatzea eta gainditzea. • Norberaren eta besteen ezaugarri fisikoak, sozialak eta kognitiboak onartzea eta errespetatzea. <p>f) Arterako konpetentzia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euskal kulturaren eta beste kulturetan gorputzaren adierazpen-baliabideak ezagutzea. • Gorputzaren bidez ideiak edo sentimenduak adieraztea. <p>g) Konpetentzia motorra.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emandako erronka motorretan arrakasta lortzeko, jokabide motorrak etengabe egokitzea. • Bat baten aurkako, elkarlaneko, bakarkako, elkarlan- eta aurkakotasuneko, ziurgabetasun-inguruneetako eta adierazpen- eta arte-ekintzetako egoera motorrak lantzea, printzipioak eta arauak ezagutzea, hautatzea eta aplikatzea. 		
irakasleak:		ikasturtea:	2017-2018

Zeharkako kompetentziak / *Competencias transversales*:

1. Ikasten eta pentsatzen ikasteko kompetentzia
 - Saioetan aritzean norberaren ezaugarriak, trebetasunak eta mugak ezagutzea.
 - Ikasitakoa beste egoera batzuetan erabiltzen jakitea.
2. Ekimen eta espiritu ekintzailerako kompetentzia
 - Ekintza-arauak eta -printzipioak sortzea eta ikaskuntzan aurrera egiteko proposamenak egitea.
 - Norberaren lana hobetzeko eta besteei laguntzeko prest egotea.
3. Elkarbizitarako kompetentzia
 - Saioaren bukaeran norberaren bizipenak, pentsamenduak eta sentimenduak modu asertiboan adieraztea eta, aldi berean, besteenak entzutea eta kontuan hartzea.
 - Gatazka-egoerak elkarriketaren bidez bideratzea eta konpontzea.
4. Izaten ikasteko kompetentzia
 - Norberaren jokabide etikoa erregulatzea.
 - Norberaren motibazioa eta nahia erregulatzea.
 - Norberaren emozioak ezagutzea eta kudeatzea.
5. Hitzez, hitzik gabe eta modu digitalean komunikatzeko kompetentzia
 - Norberaren emozioak (poza, tristura, frustrazioa...) adieraztea eta besteenak ulertzea eta errespetatzea.
 - Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak modu sortzaile, kritiko, eraginkor eta seguruan erabiltzea.

helburuak	ebaluazio-irizpideak
<p>ETAPAKO HELBURUAK.</p> <p>Gorputz Hezkuntza arloko irakaskuntzak kompetentzia hauek lortzea du helburu etapa honetan:</p> <p>1) Hautemate-gaitasunak eta gaitasun motorrak aztertzea, nork bere buruarengan konfiantza izatea eta norberaren ongizatea sustatuz, osasunerako onuragarria izan dadin.</p> <p>(A-B-C)</p> <p>2) Trebetasun eta gaitasun fisikoak garatzea, hurren eboluzio-prozesuarekin bat, jolasa erabiliz, oinarrizko baliabide den aldetik.</p> <p>(A-B-D)</p> <p>3) Problema motorrak ebazteko printzipioak eta arauak ezagutzea, hautatzea eta aplikatzea, jarduera fisikoak, kirol-jarduerak eta arte- eta adierazpen-jarduerak praktikatzean eraginkortasunez eta autonomiaz aritzea, ahalegina erregulatuz, dosifikatuz eta balioetsiz, eta norberaren aukeren eta zereginaren nolakotasunaren arabera maila jakin batera iristea nork bere buruari ezartzen dion eskakizunean.</p> <p>(E-)</p>	<p>– EBALUAZIO-IRIZPIDEAK.</p> <p>A) Ezezagunak eta zalantzarik diren ingurune askotarikoetan egokitzea lekualdatzeak eta jauziak.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mapa bat edo plano bat eta iparrorratz bat erabilia, ingurune ezezagunetan baliza edo kontrol-guneak aurkitzeko gai da. - Planoan ezarritako ibilbidea jarraitzen du. - Egindako ibilbidea planoan irudikatzen du. - Luzera-jauzian, lasterketa eta bulkada koordinatzen ditu, abiadura aldatu gabe. - Altuera-jauzian, hasierako lasterketa egin eta barra horizontala gainditzea lortzen du, gorputza bertikal goratuz. <p>B) Jolasetan eta jarduera motorretan pilotak edo beste higikari batzuk jaurtitzea, pasatzea eta jasotzea, kontrola galdu gabe eta behar bezala egokituz joko-zelaiko egoerari, distantzietan eta ibilbideei.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desplazamenduak eta pilota jotzeko ekintzak era koordinatuan eta jarraituan egiten ditu. - Joko-egoeretan, aurkariari aurre egiteko eta pilota eskuz jotzeko gai da. - Pilotaren ibilbideari eta abiadurari aurre hartzen die. - Baloia pase eta harreretan kontrolatzen du eta lekualdatzeetan mantentzen du. - Joko-egoeran, baloia kontrolatzen du. - Aurkariak uzten dituen espazio hutsetara botatzen du pilota. - Joko-egoeretan, hainbat tresna (pala, erraketa, xistera) eraginkortasunez erabiltzen ditu.

<p>4) Euskal Herriko eta beste kultura batzuetako jolas-tradizioak, jarduera fisikoen eta kirol-jardueren tradizioak nahiz adierazpen-tradizioak ezagutzea, haien balioak errespetatzeko eta balioesteko, jolas eta adierazpen tradizionalak eta herrikoiak praktikatzu.</p> <p>(G)</p> <p>5) Gorputzaren eta mugimenduaren adierazpen-bitartekoen berri jakitea, modu estetikoan eta sortzailean landuz, haiiek sentitzeko, bizitzeko eta onartzeko, eta mugimendu propio baten bidez pertsonalizatzeko.</p> <p>(G)</p> <p>6) Jarduera fisikoa neurritz eta maiz egitearen garrantzia balioestea, norberarekiko nahiz besteekiko erantzukizuneko jarrera erakusteko, eta ariketa fisikoak, higieenak, elikadurak eta jarrera-ohiturek osasunean dituzten eraginak aintzat hartzea.</p> <p>(H)</p> <p>7) Jarduera fisikoetan parte hartzea, besteekin batera talde-harremanak sustatzen dituzten proiektuak garatuz, eta aisia-kultura aberasgarri baten oinarriak eraikiz.</p> <p>(D-H)</p>	<p>C) Gorputza zenbait jarreratan jartzea eta orekatzea, tentsioa, erlaxazioa eta arnasketa kontrolatuz.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iraupen- lasterketetan, arnasteko ia oztoporik gabe, 8 eta 15 minutu artean egiten du korrika, etenik gabe. <p>D) Jarrera aktiboak izatea, egoera fisikoa oro har hobetzeko, eta jarduerak egitean kontuan hartzea norberaren gorputzaren eta mugimendu-gaitasunaren aukerak eta mugak.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bere esfortzuaren intentsitatea jardueraren iraupenera egokitzen du. - Hasieratik hona, hobetu egin du bere gaitasun fisikoak kudeatzen. <p>E) Modu koordinatuan eta lankidetzan jardutea, erronkak ebazteko edo taldeko jolasetan aurkari bati edo batzuei aurre egiteko, bai erasotzaile gisa, bai defendatzaile gisa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taldean, erronkak gainditzen laguntzen du. - Kideekin errespetuz hitz egin du, eta erronkak gainditzeko proposamenak egiten ditu. - Bakarkako eta taldeko estrategiak erabiltzen ditu, erasorako eta defentsarako. - Eraso zein defentsa egoerako rolak identifikatzen eta betetzen ditu. - Bere ekintza motorrak taldekideekin koordinatzen ditu. <p>F) Norberaren ahalegina eta taldearekin ezartzen diren harremanak identifikatzea jolasen eta kirol-jardueren oinarrizko balio diren aldetik, eta haiekin bat jotzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jardueretan, gustura hartzen du parte eta jarrera positiboa du. - Ahalegina eta harremanak emaitzaren gainetik balioesten ditu. - Bere ahalegina eta besteena balioesten du. - Hausnartzeko denboran, taldean era positiboan eragiten du eta kritika eraikitzailea egiten du. <p>G) Talde-konposizioak sortzea ikaskideekin lan eginez, gorputzaren adierazpen bitartekoak erabiliz, eta estimulu musikalak, plastikoak edo hitzezkoak abiapuntutzat hartuta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Euskal dantzen eta munduko dantzen oinarrizko pausoak eta jauziak sinkronizatzen ditu. - Dantzak asmatzean irudimena eta sormena badu. - Gorputz-adierazpeneko oinarrizko teknikak aplikatuta, hainbat egoera antzezten ditu. - Gorputzaren adierazpen-baliabideak eta mugimendua
--	---

	<p>sormen handiz erabiltzen ditu.</p> <p>H) Jokabide aktiboak izatea, ariketa fisikoak osasunerako duen balioa aintzat hartuta, gorputza eta jarrera- nahiz elikadura-ohiturak zaintzeko interesa izatea, eta drogen kontsumoa eta portaera-mendetasunak sor ditzaketen jokabideak saihestea.</p> <ul style="list-style-type: none">- Jarduera fisikoa egiteko arropa eta oinetako egokiak erabiltzen ditu.- Jarduera fisikoa egitean, osasuna eta higiena zaintzen ditu.
--	--

1. ATLETISMOA ETA EGOERA FISIKOA I:

Arazo-egoera: Bi urtean behin Korrika, euskararen aldeko lasterketa erraldoia, ospatzen da. Ospakizun hori dela eta, ikastetxean Korrika-txikin parte hartzeko gonbidapena jaso dugu. Gai izango ginateke guri dagokigun kilometroa etenik gabe egiteko arnasteko oztoporik gabe erritmoa mantenduz?

Edukien sekuentzia:

- Atletismoaren oinarrizko trebetasunak: korrika egitea, jauzia egitea eta jaurtitzea.
- Atletismo-modalitateak: errelebo-lasterketa, abiadura-lasterketa, iraupen-lasterketak, pisu jaurtiketa, xabalina-jaurtiketa, luzera-jauzia, altuera-jauzia eta proba konbinatuak.
- Modalitate bakoitzeko oinarrizko araudia.
- Atletismo-modalitateen teknika eta jardutea.
- Beroketa: beroketa orokorra eta espezifikoa, giltzaduren mugimenduak, luzaketak, berotzeko jarduerak.
- Beroketa egiteko arrazoiak: lesioei aurrea hartzea eta ondorengo jarduerarako gorputza prestatzea.
- Oinarrizko gaitasun fisikoak: abiadura, erresistentzia, indarra, malgutasuna, eta haiekin lotutako jolasak eta testak.
- Nork bere egoera fisikoa ezagutzea.
- Koordinazioa, oreka eta erlaxazioa.
- Nork bere gaitasunak ezagutzea, esfortzu fisikoa erregulatzea, eta sakrifizioa eta jarraitutasuna balioestea.
- Jardueren intentsitatea, kargak eta atsedenaldiak neurtzea eta arnasketa erregulatzea.
- Segurtasun-neurriak.
- Lehiaketa: erronka motorrak gainditzea eta frustrazioa kudeatzea.
- Jarrera: ahalegina, parte-hartze aktiboa eta jarrera positiboa.
- Errespetua: norberarekiko, lagunetikiko, irakaslearekiko, ingurunearekiko eta materialarekiko.
- Osasun- eta higiene-ohiturak zaintzea, eta jarduera fisikoaren, osasunaren eta ongizatearen arteko lotura antzematea

2. “ANTZARA-JOLASA”:

Arazo-egoera: Facebook, Tweeter, Whatsap, Instagram eta bideo-joko ugari munduan bizi gara. Errealitate honetan inoiz baino harreman gehiago ditugu era birtual batez, baina gure mugikor edo ordenagailuen bakardadetik. Hau hala, indibidualismoa nabaria da gizartean eta eskolan ere taldearen ginetik gizabanakoari nagusitasuna emateko joera nabarmendu da.

Geroz eta zailagoa da lagunekin elkartu eta denen artean ezer egitea, gizartearen antolakuntzak eta teknologia berriek gauza gehienak bakarrik burutzera garamatzate, eta horrek, besteekin harremanetan lanean aritzeko zailtasunak sortzen dizkigu. Hori gutxi ez balitz, pertsonen arteko harreman zuzenak eta aurrez aurre komunikatzeko abileziak ere arriskuan egon daitezke.

Edukien sekuentzia:

- “Antzara-jolasa”: prozedura eta arauak.
- Gorputzaren eta mugimenduaren adierazpena: aurkezpen-, ezagutza-, autoestimua eta komunikazio-jolasak.
- Elkarlaneko erronkak gainditzeko eta gatazkak kudeatzeko dinamikak.

- Elkarlaneko jolasak eta jausgailuarekin egiteko jolasak.
- Talde-kohesioa: taldeko kide izatearen sentimendua eta harreman positiboak.
- Ordenagailu eramangarrien erabilera egokia (informazio-iturria).
- Elkarlanaren onurak: errespetua (norberarekiko, lagunekiko, irakaslearekiko eta materialarekiko), autonomia, komunikazioa eta elkar laguntza.
- Jolasaren balio hezitzaileak.
- Emozioen azterketa: norberaren emozioak ezagutzea eta autorregulatzea.
- Ahalegina, parte-hartze aktiboa eta jarrera positiboa.
- Osasun- eta higiene-ohiturak.

3. "TAG ERRUGBIA":

Arazo-egoera: Askok errugbia indarrezko kirol bortitza eta oldarkorra dela uste dute. Errugbiaren funtsa eta oinarria ordea, besteekiko eta araukiko errespetuan datza. Tag-errugbia kontakturik gabe jokatzen da eta aukera paregabea eskaintzen digu digu eskola eremuan errugbiarekin gozatzeko.

Aurten Ikastetxeen Tag-errugbi Topaketan parte hartzea erabaki dugu, errugbia eta elkartasuna uztartuz.

Gai izango ginateke tag-errugbi partida bat jokatzeke?

Edukien sekuentzia:

- Elkarlaneko ekintzak eta elkarlaneko-aurkakotasuneko ekintzak.
- Taldeko kirolen oinarriko ikaskuntzak: espazioaren zein baloiaren erabilera egokia, erasorako eta defentsarako estrategiak, jolas-egoera taldearen alde jartzea, helbururantz mugimendua, rol aldaketak eta ekintza motorren kateaketa.
- Tag errugbiaren ikaskuntza espezifikokoak: gerriko pasea, tag egitea, entsegua egitea.
- Oinarriko trebetasun motorrak: harrerak, paseak eta desplazamenduak.
- Arauak: tag errugbiaren arauak.
- Beroketa: artikulazio mugimenduak.
- Emozioen azterketa: emozioen kontzientzia eta norberaren erregulazioa.
- Ahalegina: parte-hartze aktiboa eta jarrera positiboa.
- Errespetua: norberarekiko, lagunekiko, irakaslearekiko eta materialarekiko.
- Jarrera: osasun- eta higiene-ohiturak.
- Talde-hausnarketa: kritika eraikitzailea

4. GORPUTZ-ADIERAZPENEN II:

Arazo-egoera: Egungo gizartean ikasleek beren sentimenduak eta barne-bizipenak erakusteko aukera gutxi izaten dute. Askotan, barne-korapiloak eta lotsak izaten dituzte, eta horrek beren buruarekiko irudi egokia eraikitzeke zailtasunak ekartzen dizkiete.

Gai izango ginateke gorputz adierazpeneko hainbat baliabide erabilita koreografia bat sortzeko?

Edukien sekuentzia:

- Gorputza eta bere mugimendua: gorputz-adierazpena.
- Dantzak eta koreografiak: euskal dantzen munduko dantzen eta dantza libreen sormena eta errepikapena.
- Gorputz-adierazpena: keinuen eta mugimenduen bidezko emozioen adierazpena.
- Gorputz-perkusioa: erritmo-sekuentzien sormena eta errepikapena.
- Emozioen azterketa: imitazio- edota identifikazio-jolasak eta sormen-jolasak

(sentimenduak, keinuak...).

- Antzezpena: esketxak eta antzezpen laburrak.
- Denboraren pertzepzioa: mugimenduen abiadura eta hainbat erritmo.
- Espazioaren pertzepzioa: antolaketa (antzezlekua, ikusleria, materiala...).
- Emozioen azterketa: emozioen kontzientzia hartzea eta norberaren erregulazioa.
- Ahalegina, parte-hartze aktiboa eta jarrera positiboa.
- Errespetua: norberarekiko, lagunetikiko, irakaslearekiko eta materialarekiko.
- Osasun- eta higiene-ohiturak.

5. EUSKAL PILOTA II:

Arazo-egoera: Herri gehienetan baditugu hainbat frontoi: plaza librean, ezker paretarekin, estaliak, arkupetan, elizpetan, trinketeak, etab. Baina askotan ikusten dira pilotakoak ez diren partidak. Pilotan hegoaldeko modalitateak ezagunena eskuzkoa da, batez ere, komunikabideetan daukan presentziagatik. Hala ere, tokiaren arabera, badaude ospe handia izan duten beste modalitate batzuk ere; zesta-punta eta pala esaterako, historikoki berebiziko garrantzia izan dutenak.

Gai sentitzen zara frontoian beste baten aurka euskal pilotaren modalitate desberdinetan partidak jokatzeko?

Edukien sekuentzia:

- Bat baten aurkako estrategiak. Pertzepzio-, erabakitze-, gauzatzeko- eta erregulazio-mekanismoak.
- Begi-eskuen arteko koordinazioa.
- Euskal pilotaren modalitateak: esku-pilota, pala, xistera eta frontoiko erraketa.
- Teknologia berrien erabilera.
- Oinarrizko trebetasun motorrak: jaurtiketak, harrerak eta desplazamenduak.
- Euskal pilotaren arauak.
- Euskal pilotarekin lotutako lexikoa.
- Talde-hausnarketa. Kritika eraikitzailea.
- Emozioen azterketa: emozioen kontzientzia eta norberaren erregulazioa.
- Ahalegina, parte-hartze aktiboa eta jarrera positiboa.
- Errespetua: ingurunearekiko, norberarekiko, lagunetikiko, irakaslearekiko eta materialarekiko.
- Osasun- eta higiene-ohiturak.

6. ORIENTAZIO-LASTERKETAK:

Arazo-egoera: Ikastolako guraso elkarteak ikasleentzat azken mendi irteerarako inguruko mendian orientazio-lasterketa antolatzen du urtero. Froga horretara ikasle asko hurbiltzen dira abentura gosez.

Gai izango al ginateke mapa bat eta iparrorratz bat erabilita ziurgabetasun-ingurunean kokatuta dauden balizak edo kontrol-guneak ahal den denbora laburrenean aurkitzeko?

Edukien sekuentzia:

- Orientazio-jolasak ziurgabetasun-inguruneetan eta natura-inguruneetan.
- Ezagutza espezifikoak orientazioan: orientatzeko ohiko sistemak, puntu kardinalak, planoen interpretazioa eta erabilera, ikurrak, eskalak, eta iparrorratza eta haren erabilera.
- Orientazio-lasterketak: orientazio-proba klasikoa, eta Score orientazio-proba.

- Elkarlanean aritzea: orientazio-erronka kooperatiboa.
- Etenik gabeko lasterketa: nor bere indarra neurtzea eta esfortzu fisikoa erregulatzea.
- Espazioaren pertzepzioa: arriskuak antzematea eta saihestea.
- Talde-kohesioa: talde-hausnarketa eta kritika eraikitzailea.
- Emozioen azterketa: nor bere emozioak ezagutzea eta autorregulatzea.
- Ahalegina, parte-hartze aktiboa eta jarrera positiboa.
- Errespetua: natura-inguruneekiko, norberarekiko, lagunekiko, irakaslearekiko eta materialarekiko.
- Osasun- eta higiene-ohiturak.

METODOLOGIA

Programazioa, praxiologia motorren ikuspegitik, ekintza-dominioetan oinarrituta dago. Horrela programatzeak onura nabarmenak ditu; izan ere, maila bakoitzari zein etapa guztiari koherentzia eta batasuna ematen dio, kompetentzia motorren garapenean ikasleari hainbat egoera motor eta testuinguru eskaintzen zaizkio, ekintza-dominioen bidez ikasleak menperatu behar dituen ekintza printzipioak zehazten dira (ikasleak barneratu behar dituen oinarrizko jakintzak), Gorputz Hezkuntzari ikuspegi zabalagoa ematen dio (eduki zehaztatetik haratago kompetentzia motorren garapenean zentratuz) eta irakasleen hausnarketa sustatzen du curriculumetik haratago. Egoera motorren antolaketari dagokionez, Gorputz Hezkuntzan eskolan lantzen diren gorputz-esperientziak sei ekintza-dominio hauean bildu dira:

1. Bakarkako ekintzak. Ingurune egonkorrean egiten diren jarduerak fisikoak, nagusiki egoera psikomotorrez edo bakarkako egoeraz osaturikoak (gorputz eskema garatzeko jarduerak, gorputzaren kontzientzia hartzeko jarduerak, egoera fisikoa hobetzeko jarduerak, gimnastika deportiboa, igeriketako bakarkako jarduerak, atletismoa, harri-jasotzea...).

2. Bat baten aurkako ekintzak. Ingurune egonkorrean egiten diren jarduerak fisikoak, nagusiki besteekiko aurkakotasun-elkarrekintza motorrez osaturikoak (borroka-jolasak, judoa, badmintona, esgrima, esku-pilota 1x1...). Jarduera horien helburua zehaztutako arau batzuk erabiliz aurkaria gainditzea da.

3. Elkarlaneko ekintzak. Ingurune egonkorrean egiten diren jarduerak fisikoak, nagusiki elkarlaneko elkarrekintza motorrez osaturikoak (taldeko akrobaziak, malabarismoa taldeka, jolas kooperatiboak, ipuin motor kooperatiboak, erronka motor kooperatiboak...). Ikasleek helburu komun bat lortzeko elkarlanean aritu behar dute, proposaturiko arazo motorrari erantzuna aurkitzeko elkarren artean komunikatuz eta koordinatuz.

4. Elkarlaneko-aurkakotasuneko ekintzak. Ingurune egonkorrean egiten diren jarduerak fisikoak, nagusiki elkarlaneko eta aurkakotasuneko elkarrekintza soziomotorrez osaturikoak (beisbola, futbola, saskibaloia, hockeya, boleibola, eskubaloia, zenbait jolas tradizional...). Helburua elkarlanean arituz aurkako taldea gainditzea da.

5. Ziurgabetasun-inguruneeko ekintzak. Ingurune fisikora egokitzeko jarduerak fisikoak dira; ingurunea bera ezegonkorra izanik ziurgabetasuna duten jarduerak dira (mendizaletasuna, ibilaldiak mendiko bizikletan, elurretako jarduerak, eskalada, orientazio-jarduerak, piraguismoa...).

6. Adierazpen- eta arte-ekintzak. Izaera artistikoa, espresiboa edo komunikatiboa duten jarduerak fisikoak dira. Ikasleek adierazpenezko erregistroak erabiliz irudimena

eta sormena garatuko dituzte (gorputz adierazpena, dantzak, koreografiak, jolas dramatikoak, mimika, gimnastika erritmikoa, akrosporta...).

Etapako maila bakoitzean ekintza-dominio guztiak garatzen direla bermatu da programazioan, unitate didaktiko bakoitzean nagusiki ekintza-dominio bati garrantzia emanez. Hori dela eta, ikasleen taldekatzea nagusiki helburuen araberakoa izango da (bakarka, binaka, talde txikitan nahiz talde handian).

- Gaur egungo hezkuntzaren ikuspegiaren arabera, konpetentzietan oinarritutako irakaskuntza-prozesua garatu behar dugu. Hori dela eta, egoera desberdinetan konpondu beharko dituzten hainbat arazo motor proposatuko dizkiegu ikasleei, eta, horiei irtenbideak aurkituz, konpetentziak garatzen joango dira. Konpetentziak lortzeko eta arazo motorren aurrean arrakasta izateko, komeni da ikasleek mota guztietako baliabideak eta estrategiak erabiltzea. Azken finean, helburua da eskuratu dituzten jarrera-, prozedura eta kontzeptu-edukiak transferitzen eta bateratzen ikastea. Hori eginez gero, bestelako egoera konplexuetan ere arazoei irtenbidea ematen ikasiko dute. Irakasleen helburua da ikasleek beren ikaskuntza eraikitzea eta konpetentzien garapena ziurtatzea. Horretarako, ekintzatik eta hausnarketatik berriro ekintzara itzuli beharko du ikasleak, barneratutakoa praktikan jarritz. Izan ere, ikaskuntza esanguratsua ez da lortzen irakasleak alde aurretik emandako ereduak edo erantzunak ikasleek besterik gabe errepikatuz. Horregatik, irakasleak ez dizkie ikasleei alde aurretik erantzunak eta irtenbideak eman behar. Ikasleei ikaskuntza-prozesuan laguntzea da irakaslearen eginkizuna, ekintzetan eta hausnarketetan galdera zehatzak eginez. Beraz, konpetentziak lantzeko prozesuan irakaslearen egitekoa, ikasteko prozesuak diseinatzea, planifikatzea, antolatzea, ikasleak estimulatzeko eta motibatzea, laguntzea, ebaluatzea eta bideratzea izango da.

- Saio bakoitzak helburu zehatz bat izango du, eta, beharra ikusiz gero, jarduera gehiago proposatuko dira helburu hori lortzeko.

- Eguneroko saioetan sortzen diren egoerei eta aniztasunari erantzun egokia emateko, ikasle guztiei eman behar dizkiegu benetako aukerak, alde aurretik ezarritako helburuak lor ditzaten. Horrez gain, saioetan gerta daitezkeen gatazkei trataera egokia eman nahi badiegu, ikasle guztiei eskaini behar dizkiegu estrategiak eta baliabideak, beren gatazkak era autonomoan bideratu eta konpon ditzaten.

- Unitate didaktikoaren hasieran egiten den ebaluazioaren bidez ezagutzen dira ikasleen gaitasunak eta gabeziak. Hala, beharren arabera, proposatuko diren egoerak eta jarduerak egokitzeko unea izango da, eta ikasleek aurkituko dituzten zailtasunek ezarriko dute proposamenen eta jarduera berrien lanketa eta garapen-maila. Batzuetan, jarduerak zaildu beharko dira eta, beste batzuetan, erraztu. Halaber, hainbat jarduera behin baino gehiagotan errepikatuko dira, ikasleek ikaskuntzak ongi barnera ditzaten.

- Saioak garatzean, ekintza- eta hausnarketa-tarteak txandakatuko dira. Saioetan, batetik, jardueraren bidez ikasitakoak ikasleentzat esanguratsua izan behar duela aintzat hartuta, ekintza motorrei behar beste denbora eskainiko diegu beti; bestetik, ikasleek egiten dituzten kritikak eraikitzaileak izan daitezen ahaleginduko gara hausnarketa-uneetan —jardueretan aurkitutako estrategiak, irtenbideak eta ekintza-arau eraginkorrak adierazteko eta finkatzeko uneak baitira—. Horretarako, arbela erabiltzea lagungarria izango da.

- Saioen iraupena ordu batekoa izango da, eta higiene-ohiturak bukaeran landuko dituzte ikasleek.

- Azkenik, saioen hasieran eta bukaeran, eskaner emozionala izeneko dinamika egingo da. Dinamika horren bidez, ikasleek emozioekiko kontzientzia hartzea eta autoerregulazioa sustatu nahi dira, eta, horretarako, ikasle bakoitzak une horretan sentitzen duen emozioa kolore jakin batekin lotuko du: kolore horiaren bidez, poztasuna; urdinaren bidez, tristura; berdearen bidez, lasaitasuna; eta gorriaren bidez,

haserrea. Informazio hori oso baliagarria da; izan ere, irakasleak hasieran eta bukaeran jasotako informazio horren arabera kudea dezake egoera bakoitza.

EBALUAZIO-TRESNAK	KALIFIKAZIO-IRIZPIDEAK [ebaluazio-tresna bakoitzaren pisua eta balioa]
<p>Hasierako ebaluazioaren orria</p> <p>Lorpenen jarraipen orria (Ikas-prozesuaren behaketa sistematizatua)</p> <p>Autoebaluazio-orria</p> <p>Koebaluazio-orria</p>	<p>Arlo honetan, kalifikazio irizpide garrantzitsuenak, hauek izango lirateke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Espezifikoak (jokabide motorraren garapena) % 55 • Orokorrak (ahalegina, arreta, parte-hartze aktiboa, jarrera positiboa, errespetua: norberarekiko, lagunekiko, irakaslearekiko, inguruneekiko eta materialarekiko) % 45 <p>Kalifikazio irizpide nagusiena, ikasleek hasierako prozesutik bukaerarako prozesura gaitasunetan emandako garapena izango da.</p>
<p>EBALUAZIOAREN ONDORIOAK [indartzeko eta zabaltzeko neurriak, antolamendu-egokitzapenak eta egokitzapen metodologikoak, emaitzen analisia, plangintza didaktikoaren berrikuspena, errekupeazio-sistema...].</p>	
<p>CONSECUENCIAS DE LA EVALUACIÓN [medidas de refuerzo y ampliación, adaptaciones organizativas y metodológicas, análisis de resultados, revisión de la planificación didáctica, sistema de recuperación...].</p>	
<p>Irakasleak, ahal duen neurrian, banakako plan bat prestatuko du arloko helburuak lortzeko zailtasunak dituzten ikasleentzat (laguntza-plana), edo helburuak oso erraz lortzen dituztenentzat (aberastea) guztien laguntza-premiei erantzuteko asmoz.</p> <p>Horrez gain, ikasleen familiak informatuta egongo dira eta orientabideak emango zaizkie hiruhileko bakoitzaren amaieran, euren inplikazioa bultzatzeko.</p> <p>Ebaluazio bakoitzaren bukaeran, irakaste-ikaste prozesuaren balorazioa egingo da, hurrengoak kontutan hartuz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erabakitako helburuen egokitasuna eta lorpen-maila. • Ezarritako edukien antolaketa eta haien arteko oreka. • Gelaren antolamendua (talde txikian, talde handian, bakarka...). • Ikasle-taldearen ezaugarriak, interesa eta parte-hartzea. • Ikasle-taldeak antolatze irizpideak (neska-mutil, gaitasunen arabera homogeneousak edo heterogeneoak...). • Erabilitako material didaktikoak. • Prozesuaren ikasleen autoebaluazioa (irakaslea, metodologia, jarduerak, asetze maila, hobekuntzarako proposamenak...) <p>Balorazio horretatik abiatuta, aldaketak sartu ahal izango dira plangintzan, beharrezkoa ikusten bada.</p>	

OHARRAK / OBSERVACIONES